

BAB V

KACINDEKAN, IMPLIKASI, JEUNG SARAN

5.1 Kacindekan

Udagan tina ieu panalungtikan téh nyaéta analisis struktur jeung sémiotik naskah drama *Janari* karya Ayi G. Sasmita nu disusun pikeun nambahán pangdeudeul bahan panalungtikan pikeun panalungtikan sastra, hususna kagiatan maca naskah drama. Dina ieu panalungtikan, tiori anu digunakeun pikeun medar struktur naskah drama *Janari* aya dina struktur formal nu ngawengku prolog, dialog anu dijerona aya wawancang jeung kramagung, solilokui, aside, babak, adegan, jeung epilog. Struktur naratif naskah drama ngawengku téma, fakta carita (tokoh, galur, jeung latar), jeung sarana carita (puseur panitén, gaya basa, jeung amanat). Pikeun maluruh maksud dina ieu naskah drama ngagunakeun tiori sémiotik, nyaéta ikon, indéks, jeung simbol. Métode nu digunakeun dina ieu panalungtikan nyaéta *deskriptif-analitik* ngaliwatan téknik talaah pustaka, analisis data jeung interpretasi, jeung ngagunakeun instrumén panalungtikan nyaéta kartu data struktural jeung kartu data sémiotik.

Struktur nu dipaké dina naskah drama *Janari* nyaéta struktur formal jeung struktur naratif. Struktur formal ngawengku prolog, dialog anu dijerona aya wawancang jeung kramagung, solilokui, aside, babak, adegan, jeung epilog. **Prolog** atawa bubuka carita dina ieu naskah drama ngagambarkeun latar tempat, waktu, jeung suasana nu pinuh ku katingtriman. Dimana Jaya diuk dina amparan sajadah nataan mangsa katukang, nginget-ningget kajadian nu geus kaliwat. **Dialog** dina ieu naskah drama aya dalapan (8) dialog, nu sakabéhna nyaritakeun lalampahan Jaya dina mangsa katukang. Naskah drama *Janari* kaasup kana drama **sababak**, ku sabab diwangun ku dua adegan. Naskah drama *Janari* diwangun ku dua (2) **adegan** nu unggal adeganna ditandaan ku situasi nu robah. Dina ieu naskah drama kapanggih aya sababaraha **wawancang** anu ngawengku sakabéh adegan. Katitén aya wawancang rarasaan jeung wawancang paréntah. Kapanggih aya dua **solilokui** dina ieu naskah drama dina adegan kahiji jeung kadua. Dina ieu naskah drama teu kapanggih ayana kalimah nu nunjukeun **aside**.

Épilog naskah drama *Janari* nyaritakeun Jaya nu geus sadar kana kasalahan, kasarakahan, kamunafikan, jeung kakawasaan nu geus dilakukeun dina mangsa katukang. Sabada ngitungan dosa-dosana Jaya nyuuuh kana sajalah sumerah pasrah ka Gusti nu Maha Suci.

Struktur naratif dina naskah drama *Janari* ngawengku téma, fakta carita (tokoh, galur, jeung latar), jeung sarana carita (puseur panitén, gaya basa, jeung amanat). **Téma** naskah drama *Janari* kaasup kana téma pulitik jeung religi. Ku sabab eusina nyaritakeun hiji jalma nu keur nyuuuh dina luhureun sajalah tobat tina sagala kalakuan goréngna di mangsa katukang nalika keur jadi pajabat. **Galur** dina ieu naskah drama, nyaéta galur mundur. Kagambar diawal carita nu langsung ngajelaskeun kaayaan mangsa katukang. **Tokoh** dina naskah drama *Janari* kabagi dua nyaéta palaku utama jeung palaku tambahan. Tokoh utama dina ieu naskah drama nyaéta Jaya. Nuraini kaasup kana palaku tambahan dibarengan ku palaku séjénna nyaéta Hany, Robby, Kuwu, Yusuf jeung Patinggi. **Latar** kabagi kana tilu (3) jenis nyaéta latar sosial, latar tempat, jeung latar waktu. Latar sosial dina ieu naskah drama aya opat (4), nyaéta awéwé simpenan, kuwu, anggota parlemén, jeung pimpinan. Latar tempat dina ieu naskah drama aya tilu (3) nyaéta luhureun sajalah, tempat karaoké, jeung lembur. Latar waktu dina ieu naskah drama dibagi dua (2), nyaéta latar waktu dumasar lilana jeung latar waktu dumasar titimangsa. Latar waktu dumasar lilana aya opat (4) diantarana harita, ayeuna, kamari, jeung baheula. Sedengkeun latar waktu dumasar titimangsa aya dua (2), nyaéta janari, jeung jam dua belas. **Puseur panitén** anu digunakeun dina ieu drama nyaéta jalma katilu (manéhna atawa maranéhanana), nyaritakeun naon nu ku maranéhanana katempo, kadéngé, jeung dipikirkeun ku tokoh sejénna. Pangarang ngagunakeun puseur panitén ngaliwatan tokoh Jaya anu sagala nyaho kana sagala kajadian sarta méré sawangan ka tokoh séjénna. Pangarang ngagunakeun lima (5) **gaya basa**, nyaéta gaya basa ngupamakeun, mijalma, sinéstésia, monyok, jeung ngasor. **Amanat** nu ditepikeun ku pangarang ngaliwatan ieu naskah, nyaéta saenyana manusa kudu apal ka dirina, yén datangna ka alam dunya téh dina kaayaan buligir, ulah ngagugu napsu duniawi, nu antukna bakal nimbulkeun kasarakah, jeung kudu inget hirup téh diciwitan ku wanci, iraha waé bakal panggih jeung poé ahir. Ku kituna kudu ibadah pikeun bekel ka pangbalikan.

Naskah drama *Janari* karya Ayi G. Sasmita ngandung unsur sémiotik atawa maksud dina unggal adeganana. Sabada ditalungtik, ieu naskah drama miboga opat (4) ikon, opat belas (14) indéks, jeung aya tilupulu hiji (31) simbol.

Tina hasil pedaran di luhur katitén ayana unsur-unsur struktur jeung sémiotik dina naskah drama *Janari* anu kawilang mundel jeung bisa dipikaharti ogé bisa dijadikeun réferensi pikeun panalungtikan sastra hususna naskah drama.

5.2 Implikasi

Naskah drama *Janari* karya Ayi G. Sasmita mangrupa hiji naskah drama miboga mangpaat pikeun kahirupan sapopoé. Dipiharep bisa numuwuhkeun karep jeung karesep maca karya sastra Sunda hususna naskah drama di kalangan masarakat, mahasiswa, pelajar, jeung ngamekarkeun sastra Sunda.

5.3 Saran

Saran atawa pangdeudeul mangrupa salasahiji aspék nu penting pikeun ngadeudeulan kakurangan nu patali jeung panalungtikan. Hasil ieu panalungtikan tangtu masih kénéh loba kahéngkérán. Ku kituna, pikeun ngaronjatkeun hasil panalungtikan, ieu di handap aya sababaraha saran nu kudu diperhatikeun.

- 1) Pikeun panalungtik saterusna, nyaéta dipiharep bisa leuwih ngamekarkeun deui panalungtikan dina nganalisis aspék séjénna lian ti struktural jeung sémiotik naskah drama sangkan aspék séjénna bisa kaguar sarta bisa méré mangpaat pikeun ngabeungharan pangaweruh dina widang kasusastraan.
- 2) Pikeun mahasiswa nyaéta dipiharep ieu panalungtikan bisa méré mangpaat sarta dijadikeun réferensi hususna nu patali jeung struktural sémiotik naskah drama.
- 3) Pikeun guru nyaéta dipiharep ku ayana ieu panalungtikan bisa dijadikeun tinimbangan dina nyusun bahan pangajaran aprésiasi drama di Sakola.